



Митрополит Іларіон: Святий Дух діє поверх людської свідомості



20 червня 2021 року, у свято Святої Трійці (П'ятидесятниці), голова Відділу зовнішніх церковних зв'язків Московського Патріархату митрополит Волоколамський Іларіон звершив Божественну літургію в московському храмі на честь ікони Божої Матері «Всіх скорботних Радість» на Великій Ординці.

Владиці співслужили клірики храму.

На сугубій ектенії були піднесені молитовні прохання у зв'язку із загрозою поширення коронавірусної інфекції.

Після сугубої ектенії митрополит Іларіон підніс молитву, що читається під час поширення згубної

пошесті.

Після відпусту Літургії були прочитані колінопреклонні молитви.

Далі митрополит Іларіон звернувся до віруючих з архіпастирським словом:

«В ім'я Отця і Сина і Святого Духа!

Всіх вас дорогі отці, брати і сестри, вітаю з Днем Святої Трійці - святом святої П'ятидесятниці!

У цей день ми згадуємо подію, яка сталася на 50-й день після Воскресіння Господа Ісуса Христа, коли всі учні Спасителя зібралися разом. Навколо них було багато народу, вони проповідували, і раптово люди побачили, як вогненні язики сходять на кожного з апостолів. І кожен із сотень людей, які прийшли в Єрусалим на торжество, почув що апостоли говорили його рідною мовою. Це чудо поклало початок апостольської проповіді, яка охопила весь світ, всі народи і перетворила весь світ.

Щоб зрозуміти значення цієї події, ми повинні згадати, що апостоли Господа Ісуса Христа не були вченими мужами, які отримали високу богословську освіту. Це були прості галилейські рибалки, які, мабуть, навіть не вміли читати і писати. Вони були поруч з Господом Ісусом Христом протягом недовгого часу Його суспільного служіння, бачили Його чудеса, чули Його притчі, але мало розуміли з того, що відбувалося.

Коли Христос був розіп'ятий, учні в страху розбіглися, бо, напевно, думали, що вся ця історія закінчилася і тепер їм належить повернутися назад до своїх рибальських снастей. Потім, коли Господь Ісус Христос воскрес, принаймі, деякі з них перебували в замішанні і не могли повірити, що перед ними Той самий Христос, Якого вони бачили раніше, протягом довгого часу. Як розповідається в Євангелії, коли Господь покликав апостолів на горі в Галілеї, одні вклонилися Йому, а інші засумнівалися.

Для того, щоб цих немічних людей, безграмотних рибалок перетворити в апостолів, здатних проповідувати слово Боже і сміливо свідчити про Воскресіння Христове, була потрібна особлива сила, яку Господь Ісус Христос пообіцяв Своїм учням на Тайній Вечері, сказавши: «А коли Вітшитель прибуде, що Його від Отця Я пошлю вам, Той Дух правди, що походить від Отця, Він засвідчить про Мене. Та засвідчте і ви, бо ви від початку зо Мною» (Ін. 15, 26-27). «А коли прийде Він, Той Дух правди, Він вас попровадить до цілої правди, бо не буде казати Сам від Себе, а що тільки почує, казатиме, і що має настати, звістить вам. Він прославить Мене, бо Він візьме з Мого та й вам сповістить. Усе, що має Отець, то Моє; через те Я й сказав, що Він візьме з Мого та й вам

сповістить»(Ін.16. 13-15).

У священний день П'ятидесятниці відбулося те, що обіцяв Спаситель: Він послав апостолам Святого Духа. Святий Дух, як ми знаємо з догматичного вчення Церкви, це не просто якась сила чи енергія Божа, але Сам Бог, одна з Осіб Святої Трійці; Бог, Який подається віруючим в Нього і тим що шукають Його, Який наповнює їх життя Своєю живоносною присутністю, перетворює все їх людське єство.

Саме це і сталося тоді - в день Святої П'ятидесятниці. Але значення цього свята полягає не тільки в тому, що ми згадуємо важливу подію з життя ранньохристиянської Церкви, яку деякі богослови називають днем народження Церкви. Значення цієї події полягає і в тому, що воно триває й досі. Священна П'ятидесятниця, розпочавшись тоді, не переривається і до цього дня: дія Святого Духа, яку було передано апостолам, і зараз триває в житті Церкви. Апостоли і їх наступники відійшли в інший світ, на землі змінилися багато поколінь людей, але апостольське спадкоємство на землі не переривається, і в створеній Господом Ісусом Христом Церкви продовжується дія Святого Духа.

Нехай не думає хтось і не говорить, що вилив Святого Духа був рясним лише в першохристиянські часи, а потім припинився. Святий Дух виявляє себе в різних формах і в різних діях. У ранньохристиянській Церкві Він діяв одним чином, а в наші часи Він діє іншим чином. Тоді вогненні язики сходили на апостолів, а нині благодать Святого Духа в таїнстві хіротонії (свячень) сходить на їх наступників. Тоді апостоли говорили різними мовами або, принаймні, люди чули, що вони говорили на різних мовах, а сьогодні на всіх мовах світу наступниками апостолів проповідується священне Євангеліє. І кожна людина, якщо забажає, може почути цю благу звістку на рідній мові.

З історії ми знаємо, що Господь Ісус Христос зі Своїми учням говорив на мові арамейській, а Святе Письмо читав єврейською мовою. Але вже перше покоління християн, які за народженням були євреями, в тому числі і апостоли, про яких ми сьогодні говоримо, вирішили передати народам звістку про Воскресіння Христа, про Його вчення і Його смерть не на єврейській, а на грецькій мові. В ті часи грецька мова була основною мовою Римської імперії. На грецькій мові були написані Євангелія, на грецькій писав свої послання апостол Павло, який сам про себе говорив, що він єврей від євреїв. Але свої послання апостол Павло вирішив писати на грецькій мові, щоб якомога більше людей, в тому числі і колишні язичники, могли долучитися до віри в Христа Розіп'ятого і Воскреслого.

Коли наступники апостолів поширювали християнську віру, звернення кожного народу до Христа починалася з того, що цю звістку, передану на грецькій мові, перекладали вже на мови тих народів, яким було проповідовано святе Євангеліє.

Нашим слов'янським предкам Святе Письмо, богослужбові книги переклали святі рівноапостольні Кирило і Мефодій, щоб наші предки на рідній мові змогли почути благу звістку Господа Ісуса Христа.

Потім, вже в порівняно недавні часи, в ХІХ столітті, коли люди не так добре розуміли слов'янську мову, Церквою був зроблений труд з перекладу Святого Письма на російську мову. У цьому синодальному перекладі ми і читаємо Святе Письмо.

Але дія Святого Духа здійснюється незалежно від того, якою мовою говорить людина. Святий Дух діє поверх людської мови і людської свідомості, здійснюючи чудеса, свідками та учасниками яких ми стаємо в Церкві Христовій.

Коли ми збираємося на Євхаристію, ми приносимо Богу хліб, спечений людськими руками, і вино - плід людської праці. Але дією Святого Духа по молитві архієрея, священників, дияконів і всіх віруючих, що беруть участь в богослужінні, хліб і вино незмінно і завжди перетворюються і пресуцществляються в Тіло і Кров Господа нашого Ісуса Христа. І за дією Святого Духа ми, приймаючи всередину себе Тіло і Кров Господа Ісуса Христа, духовно обновляємося і оживотворяємося, бо Сам Бог входить в нашу плоть: Його Кров починає текти в наших жилах, а Його Тіло стає нашою плоттю. Ми з'єднуємося з Господом Ісусом Христом за дією Святого Духа не тільки духовно, а й тілесно, всім нашим людським єством.

Коли архієрей здійснює таїнство рукоположення, поставляючи мирянина у читця і потім у іподиякона, а потім висвячуючи на диякона, то кожен перехід цієї людини з одного ступеня до іншого відбувається дією Святого Духа. Архієрей – така сама земна людина, як і всі звичайні люди. Але покладаючи руки на ставленика, він передає тому не свою силу, мистецтво чи вміння, а благодать Духа Святого. При зведенні диякона в священничу гідність архієрей знову покладає на нього руки, і знову Божественна благодать «що завжди недужих оздоровляє і те, що їм недостає доповняє» сходиться на цю людину, пророчествує, тобто поставляє її на нове служіння. І благодаттю Святого Духа вона стає здатною здійснювати служіння, що перевершує людські сили.

А якщо Церква обирає того чи іншого священнослужителя на єпископське служіння, то тут вже збираються кілька архієреїв, щоб соборно прославити Господа, разом закликати Святого Духа, щоб через це закликання новообраний єпископ отримав особливу апостольську благодать. Благодать ця за прямим спадкоємством від Господа Ісуса Христа і Його святих апостолів передається з покоління в покоління і спочиває на нинішніх наступниках апостолів, і буде спочивати на всіх їх наступників аж до кінця віку.

Архієрей має можливість бачити чудо зішестя Святого Духа чи не щодня. Дух Святий перетворює

хліб і вино на Тіло і Кров Христа, перетворює неписьменних рибалок в сміливих апостолів Спасителя, немічних людей робить здатними бути наступниками апостолів, проповідувати слово Боже безборонно, дає їм сили свідчити про Христа, якщо необхідно, навіть до смерті.

Згадаймо наших новомучеників і сповідників, які опинилися у важких умовах гонінь і не здригнулися, але пішли на хрест, на смерть, щоб засвідчити свою вірність Христу. Що допомагало їм? А, точніше, Хто допомагав їм? Звичайно, Дух Святий допомагав їм долати важкі випробування, знаходити в собі духовні і фізичні сили серед найжорстокіших гонінь і до кінця залишатися вірними Господу Ісусу Христу.

Свято святої П'ятидесятниці свідчить про те, що справа, почата на землі Господом Ісусом Христом, триває. І незважаючи на всі перешкоди, що виникають, і перепони, вона триває дуже успішно, бо Святий Дух в кожному поколінні християн сприяє тим, хто проповідує Євангеліє.

Будемо в цей день святої П'ятидесятниці звертатися до Господа, щоб Він послав нам Святого Духа. Щоб Святий Дух Утішитель прийшов і вселився в нас, очистив від усякої скверни і спас душі наші. Амінь.

Всіх вас вітаю зі святом! Бережи вас усіх Господь! »